

[Niels Matthiasen.]

den milde form for bundne lån, Danmark yder.

Som det vil fremgå af bilaget til betænkningen, har man i OECD vedtaget en henstilling, hvori OECDs medlemslande opfordres til at formindske omfanget af bunden bistand, altså lån uden betingelser. Desværre har det ikke hjulpet synderligt, selv om det burde være en helt naturlig ting, at de nye lande kunne anvende lånene dér, hvor de var bedst tjent dermed, og hvor de kunne få dem til den laveste pris. Under de forhåndenværende omstændigheder skaber den form, Danmark har givetsine lån, vel en acceptabel ligevægt mellem låntagernes interesser og de långivendes; men principielt synes jeg, det er rigtigt igen at understrege, at bistanden til u-landene ikke bør vurderes ud fra det synspunkt, at hvis jeg giver en pære, må jeg nødvendigvis have et æble igen, men at det først og fremmest er en demokratisk forpligtelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Lembourn: Som jeg sagde ved første behandling, er det konservative folkeparti ganske enig i lovens målsætning. Det er en naturlig følge af den hidtil førte u-landspolitik, at man udvider lånerammen.

Under udvalgsbehandlingen er der imidlertid dukket nogle problemer op, som jeg nok synes det er rigtigt at nævne her.

Der er først problemet om de bundne lån. Det er et naturligt ønske fra u-landenes side, at de lån, de modtager, kan anvendes, hvor det er mest effektivt. Et sådant ønske er ikke blevet imødekommet. Ministeren svarer i bilaget til den betænkning, udvalget har afgivet, at OECDs rekommandation fra 1965 om, at långiverlandene skal gøre lånene ubundne, ikke er blevet fulgt. Vi har i udvalget diskuteret, hvorledes vi fra dansk side skulle forholde os til dette, og det er klart, at et lille land som Danmark ikke kan have nogen stor indflydelse på dette, og det ville måske stille os i en meget vanskelig situation, hvis vi alene skulle gøre vore lån ganske ubundne; men det må ikke forhindre os i på en eller anden måde at gøre noget ved det. Man kunne f. eks. tænke sig, at de skandinaviske lande kunne nå frem til, at inden for deres om-

råde var lånene frie. Hvis man gjorde det, havde man måske et argument og en baggrund for at lægge et vist moralsk pres på de større lande, så de fulgte denne linje op.

Med hensyn til problemet om flagdiskrimination er jeg godt tilfreds med den formulering, betænkningen har fået. Det er ikke rimeligt, at der er flagdiskrimination, og i øvrigt må man vel kunne sige, at det heller ikke er sikkert, at det gavner u-landene. Man kan meget vel tænke sig den situation, at en flagdiskrimination fra u-landenes side kommer til at skade dem selv, fordi det kan vanskeliggøre leveringer i tide eller føre til, at man ikke kan skaffe skibsplads af den særlige art, som netop skal bruges til en speciel levering.

Endelig kan man sige, at nogle af ministerens svar i betænkningen — jeg synes i øvrigt, det er ganske rigtigt og yderst oplysende, at de er optrykt — viser, at de rammer, vi lægger for vor u-landspolitik, måske ikke er smidige nok. Det er, som om man ikke giver tilstrækkelig variation i hjælpemulighederne, og man skulle måske i al almindelighed prøve på at formulere den lovgivning, vi vedtager om u-landspolitik, så smidigt, at man i en akut situation kan gribe ind, og så at den kan rumme flere nye initiativer.

En af de ting, jeg gerne vil sige et par ord om, er det spørgsmål, som vi også drøftede her for lidt siden, hvorvidt levering af fødevarer kan komme ind under de rammer, vi hidtil har lagt. Jeg har den opfattelse, at det vil være overordentlig nyttigt for hele effektiviteten af u-landsindsatsen, at man får inkorporeret muligheden for at levere danske fødevarer. Man har indvendt herimod, at det vil hindre en prisstigning på fødevarer i u-landene, og denne prisstigning skulle være en fordel for u-landene, for den ville sætte landbrugsproduktionen i u-landene op. Jeg er ikke enig i dette synspunkt. Tværtimod er det ikke nogen fordel, at der kommer en prisstigning på fødevarer i u-landene, for det vil netop hindre den strukturændring i u-landenes meget forældede landbrugsform, som er strengt nødvendig. Hvis man ved at levere fødevarer kunne opnå det modsatte resultat — det kan man måske ikke, det er måske for optimistisk — og i hvert fald hindre en stigning i fødevarerpriserne, ville man tvinge en hurtigere